

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

*Ομιλία στο πλαίσιο της συζήτησης του
κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2024*

ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΕΝΕΚΗΣ

Βουλευτής ΔΗΚΟ Αμμοχώστου

Λευκωσία, 19 Δεκεμβρίου 2023

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έχουμε ενώπιον μας τον **πρώτο** Κρατικό Προϋπολογισμό της Κυβέρνησης Χριστοδουλίδη.

Τον Προϋπολογισμό που φιλοδοξεί να θέσει σε ουσιαστική τροχιά υλοποίησης το **πρόγραμμα διακυβέρνησης** του Νίκου Χριστοδουλίδη.

Έναν Προϋπολογισμό που αντικατοπτρίζει τις **πολιτικές προτεραιότητες και ευαισθησίες** της παρούσας Κυβέρνησης.

Πρόκειται για έναν Προϋπολογισμό ιδιαίτερα αναπτυξιακό, πλεονασματικό και με σημαντική αύξηση στις κοινωνικές παροχές.

Εν τούτοις, πρόκειται για έναν Προϋπολογισμό που δεν ξεφεύγει από το πλαίσιο της **δημοσιονομικής σταθερότητας και υπευθυνότητας**, που επιτάσσει η ρευστότητα των οικονομικών δεδομένων και των εξωγενών παραγόντων.

Είναι αυτή η δημοσιονομική σταθερότητα και υπευθυνότητα, που διαφυλάσσει την **ικανότητα της Πολιτείας** να λαμβάνει **έκτακτα μέτρα στήριξης** της κοινωνικής συνοχής σε περιόδους κρίσεων.

Είναι αυτή η δημοσιονομική σταθερότητα και υπευθυνότητα, που φέρνει τις **αναβαθμίσεις των διεθνών οίκων αξιολόγησης**, οι οποίες αποκαθιστούν εκ νέου την πατρίδα μας, ως **αξιόπιστο επενδυτικό προορισμό**, και δημιουργούν τις προϋποθέσεις για **νέες ποιοτικές θέσεις εργασίας**.

Σημειώνουμε, ιδιαιτέρως, την υπευθυνότητα έναντι των **επόμενων γενεών**, αφού ο προς ψήφιση Κρατικός Προϋπολογισμός για το 2024 στοχεύει στη μείωση του **δημόσιου χρέους** κατά 7 μονάδες, ενώ στο πλαίσιο του **τριετούς δημοσιονομικού σχεδιασμού** υπάρχει στόχευση για μείωση 20 μονάδων.

Την ίδια ώρα, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι η παρούσα Κυβέρνηση έχει να αντιμετωπίσει σημαντικές **εγχώριες και εξωγενείς προκλήσεις**.

Ξεκινώντας από τις εγχώριες προκλήσεις, πρέπει να πούμε ότι το **Μεταναστευτικό** παραμένει κορυφαίο ζήτημα, που απειλεί τις πεπερασμένες δυνατότητες της κυπριακής Πολιτείας.

Για πρώτη φορά, μετά από σχεδόν 15 χρόνια, λαμβάνονται μέτρα, που έχουν μειώσει δραστικά τις **εισροές** παράτυπων μεταναστών και, ταυτόχρονα, έχουν αυξήσει σημαντικά τις **επιστροφές** στις χώρες προέλευσης.

Συνεπώς, απαιτείται **υπομονή και επιμονή** στα μέτρα, τα οποία αποδεδειγμένα πλέον αποδίδουν, για να υπάρξει ουσιαστική βελτίωση, που να γίνεται αισθητή και σε επίπεδο κοινωνίας.

Εξ ίσου δύσκολη συνθήκη αποτελούν οι **πληθωριστικές πιέσεις** που βιώνουμε, τα τελευταία σχεδόν δύο χρόνια, από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και εντεύθεν.

Η παρούσα Κυβέρνηση έχει υιοθετήσει τόσο **οριζόντια** όσο και **στοχευμένα** μέτρα στήριξης της κοινωνικής συνοχής.

Μέτρα που επιχειρούν να μειώσουν, μεταξύ άλλων, το κόστος σε είδη πρώτης ανάγκης, το κόστος ενέργειας και το κόστος απόκτησης στέγης.

Αν ο χρονικός ορίζοντας της πληθωριστικής κρίσης είναι **προβλέψιμος**, τότε μια Πολιτεία μπορεί να διαθέσει το σύνολο των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της για τη στήριξη του συνόλου της κοινωνίας. Κάτι τέτοιο θα λέγαμε ότι έγινε την περίοδο της πανδημίας.

Όταν, όμως, η εκτόνωση της κρίσης **δεν είναι χρονικά προβλέψιμη**, πόσο μάλλον όταν μια ακόμα ένοπλη ανάφλεξη επισυμβαίνει στην περιοχή μας, μια **σοβαρή Πολιτεία** οφείλει να στηρίξει στοχευμένα την κοινωνία και να διαφυλάξει την ικανότητά της για να μπορεί να το κάνει **σε βάθος χρόνου**, αν και εφόσον χρειαστεί.

Για να μη ζήσουμε ξανά **στιγμές 2013**, όπου τα ταμειακά διαθέσιμα του κράτους δεν αρκούσαν για τις άμεσες ανάγκες του τρέχοντος μηνός.

Σημαντική εξέλιξη αποτελεί η υπερψήφιση των νομοσχεδίων της παρούσας Κυβέρνησης, που αφορούν στη σύσταση **Ειδικών Δικαστηρίων** και στη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του **Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου**, τα οποία μαζί με το Σχέδιο «**Ενοίκιο έναντι δόσης**», για πρώτη φορά μετά την κρίση του 2013, θέτουν σε ισχύ ένα **ολοκληρωμένο δίκτυ προστασίας** για τους δανειολήπτες, που το έχουν πραγματικά ανάγκη.

Και αυτοί που το έχουν πραγματικά ανάγκη είναι, κυρίως, όσοι επιχειρήσαν να αποκτήσουν κατοικία ή επαγγελματική στέγη **εντός των οικονομικών δυνατοτήτων τους** και αυτές οι οικονομικές δυνατότητες **ανατράπηκαν** από τις διαδοχικές κρίσεις που βιώνουμε.

Οφείλουμε να σημειώσουμε ότι υπήρξαν και άλλες **εύηχες νομοθετικές πρωτοβουλίες**, οι οποίες ουσιαστικά μεταθέτουν το πρόβλημα των δανειοληπτών σε μεταγενέστερο χρόνο και μάλιστα δραματικά διογκωμένο, ενώ παράλληλα κλείνουν το μάτι στους **στρατηγικούς κακοπληρωτές**.

Επιπλέον, τέτοιες εύηχες νομοθετικές πρωτοβουλίες αυξάνουν το κόστος δανεισμού στους **συνεπείς δανειολήπτες**, αυτούς που στήριξαν και στηρίζουν την οικονομία του τόπου σε δύσκολες περιόδους και, ταυτόχρονα, θέτουν σε κίνδυνο τη **δημοσιονομική σταθερότητα** της χώρας.

Όσον αφορά στην **προσφυγική πολιτική** της παρούσας Κυβέρνησης, θα πρέπει να χαιρετίσουμε την άμεση αντίδραση του υπουργού Εσωτερικών, κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου, ο οποίος αφού έλαβε γνώση σχετικής μελέτης του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, που διαπίστωνε **κρίσιμα στατικά και κατασκευαστικά προβλήματα σε 43 προσφυγικές πολυκατοικίες**, ενεργοποίησε ένα **ολιστικό σχέδιο αναδόμηση** αυτών των πολυκατοικιών και **επιδιόρθωσης και αναβάθμισης** των υπολοίπων.

Στα θετικά σημειώνουμε, επίσης, την αύξηση στο **επίδομα ενοικίου**, που παρέχεται σε εκτοπισθέντες.

Παραμένει, όμως, προβληματική η μεγάλη καθυστέρηση, που παρατηρείται στην εξέταση των αιτήσεων για στεγαστική βοήθεια από την **Υπηρεσία Μερίμνης και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων**. Αναμένουμε να υπάρξει σύντομα ενίσχυση του προσωπικού στα επαρχιακά γραφεία, ώστε να υπάρξει ουσιαστική σύντμηση του χρόνου αναμονής.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η μεγαλύτερη πρόκληση για κάθε Κυβέρνηση είναι, ασφαλώς, το **Κυπριακό**.

Για την παρούσα Κυβέρνηση πρώτη προτεραιότητα είναι η διάρρηξη του **παρατεταμένου αδιεξόδου** και η επιστροφή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, με στόχο -ασφαλώς- την επίτευξη μιας **συνολικής διευθέτησης**, που θα απαλλάσσει την πατρίδα μας από τις αναχρονιστικές εγγυήσεις και τον κατοχικό στρατό, θα διασφαλίζει τις θεμελιώδεις ελευθερίες και δικαιώματα κάθε πολίτη, καθώς και το δικαίωμα επιστροφής κάθε εκτοπισμένου.

Ένα αποφασιστικό βήμα για τη διάρρηξη του αδιεξόδου είναι ο διορισμός της **απεσταλμένης του ΓΓ του ΟΗΕ**, η οποία θα πρέπει να διερευνήσει και να καταγράψει τις θέσεις και τις προθέσεις της κάθε πλευράς.

Αναμένουμε ότι με αυτή την καταγραφή θα διαλυθεί το **πέπλο αμφισβήτησης**, που καλλιεργείται, εντός και εκτός Κύπρου, για τις ευθύνες του παρατεταμένου αδιεξόδου από το ναυάγιο στο Κραν Μοντανά και εντεύθεν.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι μια **αντικειμενική καταγραφή** θα διαπιστώνει ποια πλευρά είναι έτοιμη για επιστροφή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και ποια όχι. Ποια πλευρά παραμένει δεσμευμένη στο συμφωνημένο πλαίσιο, που καθορίζουν τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, και ποια όχι.

Παράλληλα, θα πρέπει να αξιολογούμε τα δεδομένα, που προκύπτουν, στη βάση του **ορθολογισμού** και όχι του **ευσεβοπισμού**.

Τα περί πρόσκληση του ΠτΔ από τον Τούρκο Πρόεδρο ανήκουν, δυστυχώς, στη σφαίρα του ευσεβοποθισμού, γιατί μια τέτοια εξέλιξη θα ισοδυναμούσε με **ουσιώδη μεταστροφή** της τουρκικής πολιτικής και **ανατροπή** του δόγματος περί **«εκλιπούσας»** Κυπριακής Δημοκρατίας.

Όσα επισυμβαίνουν στην περικλειστη περιοχή της πόλης της Αμμοχώστου, στην Πύλα και στον Άγιο Δομέτιο, είναι γεγονότα που δείχνουν ότι η προσέγγιση της Τουρκίας στο Κυπριακό παραμένει **προκλητικά αδιάλλακτη** και **επικίνδυνα επεκτατική**.

Βεβαίως, διαπιστώνουμε την **επικοινωνιακή μεταστροφή** του Ερντογάν, κυρίως σε επίπεδο ρητορικής, όσον αφορά στις **ελληνοτουρκικές σχέσεις**, από τους φονικούς σεισμούς του περασμένου Φεβρουαρίου και με αποκορύφωμα την πρόσφατη επίσκεψή του στην Αθήνα.

Σημειώνουμε, όμως, ότι στον απόηχο της επίσκεψης του Ερντογάν στην Αθήνα, υιοθετήθηκαν, από το **Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, τα συμπεράσματα για την **«αναβίωση»** της ενταξιακής πορείας της Τουρκίας. Σ' αυτά, καταγράφονται, μεταξύ άλλων, βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων και αποκλιμάκωση της έντασης στην Ανατολική Μεσόγειο.

Εξ αντιδιαστολής, η **έκθεση του Ευρωκοινοβουλίου** για τα **Ευρωτουρκικά**, που παρουσιάστηκε 15 μέρες πριν την επίσκεψη του Ερντογάν στην Αθήνα, έκανε λόγο για προβληματική στάση της Τουρκίας στο Κυπριακό και στην Ανατολική Μεσόγειο και ότι η στάση της Τουρκίας έναντι των κυπρογενών υποχρεώσεων της παραμένει ουσιαστικό κριτήριο αξιολόγησης της ευρωπαϊκής πορείας της.

Συνεπώς, θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί και επιφυλακτικοί με τα **επικοινωνιακά τεχνάσματα** του Ερντογάν, που έχουν αποκλειστικό στόχο να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντα και τις στρατηγικές επιδιώξεις του.

Εξ άλλου, ο Ερντογάν, ακόμα και ευρισκόμενος στην Αθήνα, αναφέρθηκε σε επιδίωξη λύσης του Κυπριακού **«στη βάση των πραγματικοτήτων στο νησί»**. Οι **«πραγματικότητες»**, που επικαλούνται οι τούρκοι αξιωματούχοι, είναι τα **«δύο κράτη»** και οι **«δύο λαοί»**.

Ενώ, για το ενδεχόμενο προσφυγής στο **Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης** για την οριοθέτηση της αιγαιακής υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ, έκανε λόγο για παραπομπή και άλλων **«αλληλένδετων ζητημάτων»**. Εννοώντας, προφανώς, τη διαχρονική αμφισβήτηση της κυριαρχίας νησιών του Αιγαίου και του δικαιώματος της Ελλάδας να στρατιωτικοποιεί τα ανατολικότερα εξ αυτών.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στη γειτονία μας μαίνεται εδώ και 2,5 μήνες μια **νέα ένοπλη σύγκρουση**, μεταξύ του Ισραήλ και της ισλαμικής, τρομοκρατικής οργάνωσης Χαμάς, μετά την αποτρόπαια πυραυλική επίθεση της 7ης Οκτωβρίου και την αρπαγή αμάχων ως ομήρων.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι για να ανοίξει ο δρόμος για την ειρηνική επίλυση της χρονίζουσας ισραηλινο-παλαιστινιακής διαφοράς, θα πρέπει να προηγηθεί η **στρατηγική ήττα των τρομοκρατών της Χαμάς**. Δεν μπορεί να υπάρξει διαρκής ειρήνη υπό τη μόνιμη απειλή **ανορθόδοξων και τυφλών τρομοκρατικών χτυπημάτων**.

Όμως, μέχρι αυτό να γίνει κατορθωτό, δυστυχώς, βρισκόμαστε ενώπιον μιας **εκτεταμένης ανθρωπιστικής κρίσης** στη Λωρίδα της Γάζας.

Για την αντιμετώπιση αυτής της κρίσης, η γειτνιάζουσα Κύπρος οφείλει να αποτελέσει και θα αποτελέσει τον **ασφαλή θαλάσσιο διάδρομο** για να φτάσει η απαραίτητη ανθρωπιστική βοήθεια στη Γάζα.

Την ίδια ώρα θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι τα **κατεχόμενα εδάφη μας**, δεν θα μετατραπούν, με τις ευλογίες του Ερντογάν, σε καταφύγιο υπόθαλψης τρομοκρατών της Χαμάς.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Φτάνοντας στο τέλος της παρέμβασής μου, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλες και όλους τους **συναδέλφους** για τη δημιουργική συνύπαρξη, όλες και όλους τους **λειτουργούς της Βουλής** για τη διαρκή υποστήριξη στις κοινοβουλευτικές επιτροπές και στις αποστολές στο εξωτερικό, καθώς και την ομάδα των εκλεκτών **κοινοβουλευτικών συνεργατών του ΔΗΚΟ**, που άοκνα και με ιδιαίτερο ζήλο επιτελούν την υπερπολύτιμη υποστηρικτική αποστολή τους.

Εύχομαι από καρδιάς **καλές γιορτές** σε όλες και όλους και ο **νέος χρόνος** να φέρει στον κόσμο περισσότερη υγεία, ειρήνη, ευτυχία και ενσυναίσθηση.

Και, βεβαίως, να προκύψουν εκείνες οι **εξελίξεις στο Κυπριακό**, που θα μας επιτρέψουν να επιστρέψουμε **ελεύθεροι** σε κάθε σπιθαμή της κατεχόμενης γη μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.